MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

2007 йил 30 май, чоршанба.

Миллий тикланиш

Миллий тикланиш — миллат келажаги

1995 йил 10 июндан чиқа бошлаган

22 (405)-сон

Сотувда эркин нархда.

1 июнь — Халқаро болаларни ҳимоя қилиш куни

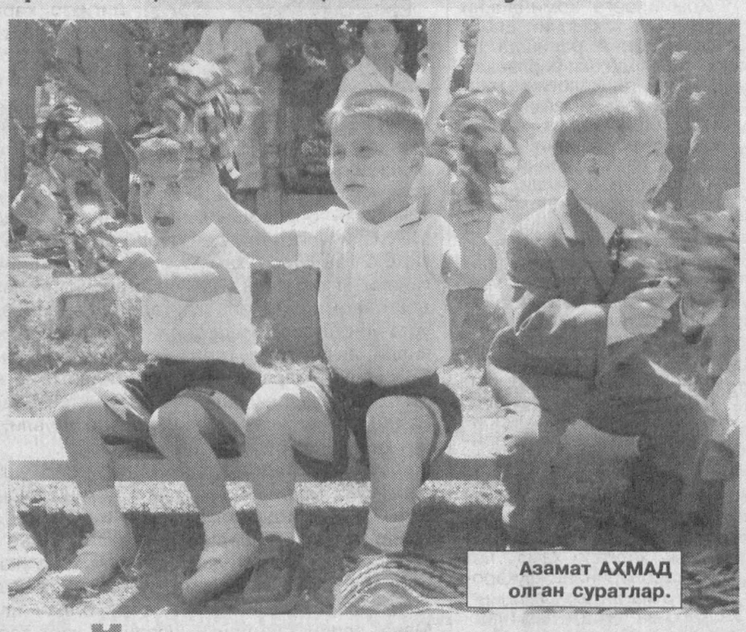

Азамат АҲМАД олган суратлар.

КУЛГИНГИЗ ОЛАМНИ ТЎЛДИРСИН ДОИМ

Болажон халқмиз. Ўзимиздан кўра фарзандларимизни ўйлаш қон-қонимизга сингиб кетган. Энг яхши ниятларимиз, орзу-ҳавасларимизга қўшиб, топган-тутганимизгача болаларимизга раво кўрамиз. Яхши униб-ўссин, Ватанимизга муносиб фарзанд бўлиб етишишсин, деймиз.

Ахир, фарзанд — фарзанд-да! Томирларида темурийлар, бобурийлар, Нодира-ю Увайсийлар қони жўш уради. Сурату сийратларида улуғ аждодларимизнинг ажойиб хислатлари, олижаноб фазилатлари намоён бўлиб туради. Шунинг учун ҳам уларнинг камолидан қувонамиз, истеъдоду интилишларидан ҳайратга тушамиз. Бугунги болалар яқин ўтмишдаги тенгқурларидан тамоман ўзиб кетишган. Билағон, зукко, қизиқувчан, тиришқоқ. Ота-оналарини қўйинг, ҳаттоки боғча опалари, биринчи ўқитувчиларини саволга кўмиб ташлашади.

Болажонларимизнинг бахту иқболи учун Юртбошимиз қайғурмоқда. Уларнинг камол топиб, соғлом униб-ўсишлари учун ғамхўрликлар кўрсатилмоқда. Чунки бугунги болалар — эртанги кунимизнинг муносиб эгалари. Мустақиллик йилларида қурилган, замонавий архитектуранинг барча кўринишларини ўзида ифода этган болалар боғчалари-ю, бирбиридан бетакрор мактаблар, ўйингоҳлар, спорт мажмуалари, қўйингки, кўплаб иншоотлар болаларнинг дуркун униб-ўсишлари учун хизмат қилмоқда.

Болажонларимизга ҳеч қачон кўз тегмасин, уларни ёмон кўзлардан Яратганнинг ўзи асрасин, деймиз. Яна қўшиб қўямиз: кулгингиз оламни тўлдирсин доим!

Камола ПОЛВОНОВА.

Фармонни ўқиб

ОИЛАГА ҒАМХЎРЛИК — КЕЛАЖАК ПОЙДЕВОРИ

Истиқлолни қўлга киритган дастлабки кундан бошлаб халқимиз турмуш тарзини барқарорлаштиришга алоҳида эътибор бериб келинмоқда. Йил сайин ҳаётимизда юксалиш сезиляпти. Айниқса, кам таъминланган оилалар, ночор ва боқувчисини йўқотган болалар, соғлиги туфайли меҳнатга лаёқатсиз кимсаларга ғамхўрлик кўрсатиш тобора урф бўлиб бораяпти.

Жорий йилнинг Ижтимоий ҳимоя йили деб эълон қилиниши ҳам эзгу амалларнинг давом этаётганлигидан далолатдир. Бу борада Президентимизнинг матбуотда эълон қилинган «Ёш оилаларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони айни муддао бўлди. Негаки, ҳозирги кунда жамиятимизнинг асосий қатламини ёшлар ташкил қилади. Улар учун иш ўринлари яратиш, тадбиркорлик фаолиятларига кенгроқ имконият бериш, катта ҳаёт бўсағасида турган ёш оилаларни уй-жой билан таъминлаш мазкур ҳайрли тадбирларнинг моҳиятидан келиб чиқадиган вазифалардир.

Ушбу Фармон жойлардаги ўқув муассасалари, ишлаб чиқариш корхоналари, фермер хўжаликлари, шунингдек, маҳалла фуқаролар йиғинларида катта қизиқиш билан ўрганиляпти.

Ҳа, оила — жамиятимизнинг бир бўлаги ҳисобланади. Фуқаролик жамиятини шакллантириш эса ана шу муқаддас маскан — оилада тарбия олиб улғайган фарзандларимизга боғлиқ. Уларнинг баркамол авлод бўлиб етишишларида иқтисодий шарт-шароитнинг ўрни беқиёсдир. Зориқмай, ҳам ақлан, ҳам жисмонан бақувват, зарур кийим-кечак билан таъминланган ёшларгина чуқур илм олишга, Ватан хизматларига дастёр бўлишга эриша оладилар. Бундан ҳамманинг, айниқса, жамоатчиликнинг умиди катта. Шу боис, мустақил ҳаёт остонасида турган фарзандларимизнинг иш билан таъминланишига эришиш, моддий жиҳатдан зориқишларига йўл қўймаслик, соғлом турмуш тарзини шакллантириш, барқарор даромад манбаига эга бўлиш ҳиссини кучайтириш давлат сиёсати даражасига кўтарилди.

Маълумки, фаровонлик юксалиш омилидир. Ёшлар кўнглига йўл топиш орқали бунга эришиш мумкин.

Юртбошимизнинг мазкур Фармонини эса қалб калити десак, бўлади. Унинг бутун эътибор-моҳияти ёшларга, ёш оилаларга ғамхўрлик ифодаси сифатида мазмун касб этади.

Муродулла ҒАФУРОВ.

Иқтисодий шарҳ

Мамлакатимиз иқтисодиётида амалга оширилаётган таркибий ислоҳотлар ва улардан кўзланган мақсадларнинг бажарилиши халқимиз турмуш даражасининг юксалишида ҳамда халқ хўжалигининг барча соҳаларидаги ривожланишида ўз ифодасини топмоқда. Айниқса, чуқур ўйланган ва узоқни кўзлаган, кенг кўламда ҳаётга татбиқ этилаётган ислоҳотлар ҳамда янгиланиш жараёнлари кейинги йилларда иқтисодиётимизнинг ишончли ва барқарор суръатлар билан ривожланишига, турмушимиз даражасини оширишга мустаҳкам замин барпо этмоқда.

ЭРИШИЛГАН МАРРА ЧЕГАРА ЭМАС

Яқинда матбуотда эълон қилинган "2007 йилнинг биринчи чорагида Ўзбекистон Республикасини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари тўғрисида"ги Иқтисодиёт вазирлиги ва Давлат статистика қўмитасининг маълумоти бунга ёрқин мисолдир. 2007 йилнинг биринчи чорагида ялпи ички маҳсулот ўсиши 9,1 фоизга етди. Саноат, инвестиция ва қурилиш тармоқлари, хизмат кўрсатиш соҳалари ялпи ички маҳсулот ўсишига салмоқли ҳисса қўшди. Асосий капиталда ўзлаштирилган инвестициялар ва қурилиш ишлари ҳажми тегишли равишда 36,4 ва 12,8, саноат маҳсулотлари ҳажми 12, товар айланмаси 16,9, аҳолига пуллик хизмат кўрсатиш 25 фоизга ўсди. Товарлар ва хизматлар экспорти 21,1 фоизга ошди.

Айниқса, ялпи ички маҳсулотнинг барқарор суръатда ўсиб бораётганлиги диққатга сазовордир. Эришилган натижалар негизида, аввало, бозор ислоҳотлари ва мамлакатни модернизация қилишнинг пухта ўйланган модели ва узоқ муддатга мўлжалланган дастурини босқичма-босқич амалга ошириш бўйича олиб борилаётган тизимли, изчил ва қатъий ҳаракатлар турганлигидир. Биринчи чоракда ҳам иқтисодиётни либераллаштириш жараёнларини кенгайтириш ва чуқурлаштиришда асосий эътибор солиқ юкини камайтиришга, солиқ-бюджет сиёсатини либераллаштиришга қаратилди.

Инвестицияларнинг ўсиш суръати 2006 йилнинг биринчи чорагига қараганда 8 баробар ошди ва 36,4 фоизни ташкил этди. 43 та ишлаб чиқариш объекти фойдаланишга топширилди. Жумладан, еттита тўқимачилик корхонаси, "Ўзбекистон ўрамли том ёпқич ашёлари комбинати" очиқ акциядорлик жамиятида толали плиталар, "Кулол" масъулияти чекланган жамиятида чинни буюмлар, "ТТЗ" очиқ ҳиссадорлик жамиятида металл қуйиш линиялари, "Тошгузор — Бойсун — Қумқўрғон" темир йўл линиясида янги участка ва бошқа иншоотлар ишга туширилди.

Айниқса, ишлаб чиқаришни модернизация қилиш, солиқ юкини камайтириш, корхоналар молиявий аҳволини мустаҳкамлаш, уларнинг айланма маблағларини кўпайтириш ва аҳоли реал даромадининг ошиши ҳисобидан ички талабнинг ортиши 2007 йилнинг биринчи чорагида саноатда ишлаб чиқариш ҳажми ўсишининг асосий омилига айланди. Шунингдек, машинасозлик ва металлни қайта ишлаш, кимё ва нефть-кимё маҳсулотлари, қурилиш материаллари, енгил саноатда ўсиш суръатлари юқори бўлди. Маҳаллийлаштириш дастури доирасида амалга оширилган ишлар натижасида 447 та янги иш ўринлари ташкил этилди.

Хусусий секторни кенгайтириш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни жадал ривожлантириш борасида ҳам сезиларли ижобий ўзгаришлар амалга оширилди. Хусусийлаштиришнинг сўнгги йилларидаги ўзига хос жиҳати давлат активлари ва акция пакетларининг нолга тенг харид қиймати бўйича тўлиқ ҳажмда сотилаётганида намоён бўлмоқда.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш нафақат иқтисодиётнинг ўсиш суръатларини жадаллаштиришда, балки мамлакатимиз учун ниҳоятда муҳим бўлган бандлик ва аҳоли даромадларини ошириш масалаларини ҳал этишда ҳам етакчи ўрин тутмоқда.

Маълумки, Президентимиз ташаббуси билан аграр соҳада амалга оширилаётган изчил ислоҳотлар жараёнида фермерлик ҳаракатига алоҳида эътибор қаратилаётир. Жорий йилда ҳам 329 та ширкат хўжалиги негизида 25,2 мингта фермер хўжалиги ташкил этилди. Уларга 604,2 минг гектар ер ажратилди. 2007 йилнинг 1 апрелига келиб фермерларнинг умумий сони 207, 9 мингтага етди. Фермерлар томонидан ишлаб чиқариладиган қишлоқ хўжалик маҳсулотини, аввало, чорвачилик, мева ва сабзавот маҳсулотларини қайта ишлаш бўйича шарт-шароитлар яратилмоқда.

Жорий йилнинг биринчи чорагида ҳам фуқароларнинг ижтимоий-иқтисодий муҳофазасига алоҳида эътибор қаратилди ва бу йўналишда ҳам бир қанча ижобий ишлар амалга оширилди. Масалан, бандликни таъминлаш бўйича ҳудудий дастурларга мувофиқ 150 мингга яқин иш ўринлари яратилди. Айниқса, аҳолининг ҳимояга муҳтож қатламларини муҳофаза қилиш ва қўллаб-қувватлаш учун 520 мингта эҳтиёжманд оилага нафақа ва моддий ёрдам берилди. Уч ярим мингга яқин кам таъминланган оилага 2,9 миллиард сўмлик микрокредит ажратилди. Ҳомийлик ёрдами ҳисобидан 26 минг нафар қаровчисиз фуқарога ва 121 мингта кам таъминланган оилага моддий ёрдам кўрсатилди.

Мамлакатимиз иқтисодиётининг мана шундай жадал ва барқарор ривожланиши юртимизда эркин ва фаровон ҳаёт барпо этишга хизмат қилади.

Баҳодир ҲАСАНОВ, иқтисод фанлари доктори, профессор.

Партия ҳаёти

АЖДОДЛАРИ БУЮК АВЛОДЛАРМИЗ

Мамлакатимизда фуқаролик жамиятини қуриш, партия билан халқимиз ўртасида жипсликка эришиш, истиқлол берган неъматлардан тўлиғича баҳраманд бўлиш, Ватан тараққиёти, юрт ободлиги, эл тинчлиги йўлида кучларни сафарбар этиш энг долзарб муаммолардан ҳисобланади. ЎзМТДП Тошкент вилояти Юқори Чирчиқ туман кенгашида бўлиб ўтган конференция кун тартибидаги масалаларда ҳам юқоридаги фикрлар ўз ифодасини топди. Тадбирда Тошкент вилоят кенгаши раиси, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Ш. Салимова, вилоят кенгаши ходимлари, Юқори Чирчиқ тумани ҳокимлиги вакиллари, партиядан сайланган депутатлар, фаоллар иштирок этдилар.

Тадбирда Шарифа Салимова ҳозирги глобал жараён бизнинг миллий, азалий қадриятларимизга қарши ўзининг тажовузкор таъсирини ўтказишга, анъаналаримизни емиришга қаратилган, қўштирноқ ичидаги «маданиятлилик» билан ёшларимиз қалбини забт этишга уринаётганликларини таъкидлаб, "Биз илғор технологияларга қарши эмасмиз, лекин четдан туриб тарбия олишга муҳтож ҳам бўлмаганмиз. Аслида кўҳна Шарқ, Марказий Осиё, она-Ўзбекистон тарбиянинг пойдевори ҳисобланади. Бунга далилар, мисоллар талай. Вужудимизда Амир Темур ва Жалолиддин Мангуберди қони, мунис ва мўътабар онахонларимиз берган ўгитлар бизни ҳамма вақт инсонийликка етаклаб келган. Қалбида имон нури порлаб турадиган юртдошларимиз нафақат мурувват, маънавият ва меҳр-оқибат туйғулари ила ўз ҳаётларини мунаввар қилиб қолмай, бу беназир қадриятларимизни ёшлар руҳига сингдиришга астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

Лоқайдлик — душманимиз. Қаерда шундай иллатга ўрин берилса, маънавиятга зид ҳолатларни кузатиш мумкин. Буни баъзи ёшлар тарбиясида кўриб афсусланамиз. Четдан суқилиб кирган "маданият"га муккасидан кетган, турли хил динлар таъсирига берилиб бораётган айримлар лоқайдлик кўлмагида қолиб кетаётир. Партиямиз миллий қадриятларни асраб-авайлаш ва уни бекамукўст авлодларга етказиш, Ватанни ҳамма вақт обод ва нурафшон масканга айлантириш учун қаттиқ ишлаш тарафдоридир. Бу борада фаолларимиз хайрихоҳларни жипсликка эришишга чорлайди" — деди.

Ҳар бир жойда бўлгани каби ишни жонлантириш учун етакчи зарур. У барчани ортидан эргаштира оладими, муносиб номзодми, ташаббускорми? Тадбирда туман кенгаши раислигига 20-умумтаълим мактабининг ўзбек тили ва адабиёти фани ўқитувчиси Холида Искандарова номзоди кўрсатилди. Номзод тўғрисида тадбиркор Нуриддин Омонбоев, тажрибали ўқитувчи Шарифа Бадаловалар ўз фикрларини билдирдилар. Ўз навбатида Холида Искандарова ишонч учун ташаккур билдириб, ўзига юклатилган масъулиятли вазифада астойдил ҳаракат қилажагини айтди.

Тадбирда муаммолар ҳам ўртага ташланди. Хусусан, туман экологиясини муҳофаза этиш, зах сувларни йўқотиш, "Шоназар" маҳалласи аҳлининг қишда нима учун газ танқислигига дучор бўлишаётгани борасида фикрлар ўртага ташланди. Болалар спортини янада ривожлантириш мақсадида спорт майдончалари, ўйингоҳлар бўлиши зарурлиги таъкидланди. Шунингдек, конференцияда партия сафига янги аъзолар қабул қилинди.

Доно АҲМЕДОВА, ЎзМТДП Тошкент вилояти кенгаши бош мутахассиси.

ФАОЛЛАР ТАШАББУСИ

ЎзМТДП Ромитан туман кенгаши ташаббуси билан «Глобаллашув жараёнида диний-ахлоқий тарбия муаммолари» мавзуида давра суҳбати уюштирилди.

* * *

Партиянинг Китоб туман кенгаши томонидан «Чевар қиз — оила кўзгуси» мавзуида кўрик-танлов ўтказилди.

* * *

ЎзМТДП Янгиер шаҳар кенгаши ташаббуси билан «Ватан — оиладан бошланади» мавзуида тадбир ташкил этилди.

* * *

Партиянинг Ғаллаорол туман кенгаши томонидан «Аёл — баркамол авлод мураббийси» мавзуида учрашув уюштирилди.

* * *

ЎзМТДП Нарпай туман кенгаши ташаббуси билан «Балли, қизлар» кўрик-танлови ўтказилди.

* * *

Партиянинг Ангор туман кенгаши «Камолот» ЁИҲ туман кенгаши ва туман Ахборот ресурс маркази билан ҳамкорликда «Абдулла Қаҳҳорнинг меросини ўрганиш» мавзуида кеча уюштирди.

* * *

ЎзМТДП Вобкент туман кенгаши халқ таълими ҳамда меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бўлимлари билан ҳамкорликда «Таълим билан қамраб олинмаган ёшлар бандлиги» мавзуида учрашув ташкил этди.

* * *

Партиянинг Паркент туман кенгаши халқ таълими бўлими ва «Камолот» ЁИҲ туман кенгаши билан ҳамкорликда «Маънавият — қалбим қуёши» мавзуида кўрик-танлов ўтказди.

* * *

ЎзМТДП Пешку туман кенгаши хотин-қизлар қўмитаси билан ҳамкорликда «Оналик ва болаликни ҳимоялашда жамоат ташкилотларининг ўрни» мавзуида тадбир ташкил этди.

ЎзМТДП Марказий кенгаши Матбуот хизмати.

2007 йил — Ижтимоий ҳимоя йили

ҲОТАМТОЙ ФЕРМЕР

Мустақил ватанимизда фермерлик, кичик ва хусусий тадбиркорлик соҳаларида ғайратшижоат кўрсатаётган юртдошларимиз кўп.

Шундай инсонлардан бири Навбаҳор туманидаги Эшонтўп қишлоғида истиқомат қилувчи Барот Очиловдир. Барот ака бундан қарийб ўн йил илгари 25 гектар ер олиб, фермер хўжалиги ташкил этди. Шундан буён ҳар йили режаларни уддалаб, олдига қўйган мақсадига эришиб келади. Дастлаб 2-3 киши аъзо бўлган хўжаликда бугунги кунда 25 киши меҳнат қилиб, рўзғор тебратади. Жамоада асосан пахта ва буғдой экилади.

Хўжаликда чорвачиликни ривожлантиришга ҳам аҳамият берилган, ҳозир қўйларнинг бош сони 250 тага етди.

Ҳамқишлоқлари Барот Очиловни ҳотамтой фермер деб ҳурмат билан тилга олишади. Сабаби, Бешрабоддаги бирон тадбир, байраму маъракa унинг беминнат улушисиз ўтмайди. Мактаб ва боғчалар, маҳаллаларга кўрсатаётган ҳомийлиги қаторида, кам таъминланган оилаларга ёрдам бериб келади. Барот Очилов тумандаги 1-умумтаълим мактабининг ота-оналар қўмитаси раиси вазифасини ҳам сидқидилдан бажариб келади.

— Бу бағрикенг фермердан миннатдормиз, — дейди 1-умумтаълим мактаби директори Самия Муродова.

Барот ака Ижтимоий ҳимоя йилини ҳам хайру саховат ишлари билан бошлади. Ҳамқишлоқлари Робия Раҳматовага болали сигир, Қувват Жамоловга қўй берди.

Элу юртни ўйлаган, муҳтожлардан борини аямаган инсонлар ҳеч қачон кам бўлмайди. Барот Очилов туман кенгаши депутати сифатида ҳам эл манфаатини ўйлаб фаолият юритмоқда.

Бахтиёр ТЕМУР, «Миллий тикланиш» мухбири.

Газетамизга 2007 йилнинг иккинчи ярмига обуна давом этаётганлигини эслатиб ўтамиз.

Парламент соати

ҲОМИЙЛИК ХАЛҚИМИЗНИНГ АЗАЛИЙ ОДАТИ

Халқимиз қадриятларида юксак инсоний фазилатлар билан бирга меҳру саховат ва ҳомийлик анъаналари ўзига хос ўрин тутади. Исломий эътиқод ва миллий қадриятларга таянган ушбу эзгу одат миллатимизнинг инсонпарварлик ва бағрикенглик хусусиятларидан келиб чиққан. Аждодларимизга бошқалар манфаатини ўз манфаатидан устун қўйиш, мазлум ва бечораларни ҳимоя қилиш, муҳтожларга ғамхўрлик кўрсатиш, ёрдам бериш йўлида нафақат молу мулкини, ҳатто ўрни келганда ўз ҳаётини ҳам гаровга қўйиш каби юксак ахлоқий қадриятлар азалий одат бўлган.

Мамлакатимиз Президенти мустақиллигимизнинг дастлабки йилларидаёқ "Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли» номли рисоласида "Бозор механизмларини жорий этишдан олдин инсонларни ижтимоий ҳимоя қилиш тадбирлари амалга оширилмоғи керак. Давлат ўз аҳолисини ҳимоя қила олган тақдирдагина инсонпарвар, адолатли ҳисобланади. Давлат кишиларга, айниқса, ёрдамга муҳтож бўлганларга, ижтимоий ҳимоя қатламларига, етимлар, болалар, ўқувчилар, нафақахўрлар ва ногиронлар, ёлғиз оналар, кўп болали ва кам таъминланган оилаларга ўз вақтида ёрдам кўрсатиши керак», деб таъкидлаган эди.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 13 йиллигига бағишланган тантанали йиғилишда Юртбошимиз кириб келаётган йилни "Ҳомийлар ва шифокорлар йили" деб эълон қилиб, ҳомийлик ҳаракати, ҳомийларнинг мавқеи ва мақомини кучайтириш, бу масаланинг қонуний базасини яратиш, бундай беғараз ва олижаноб интилишлар жамиятимизда муносиб ўрин олиши учун кенг жамоатчилик фикрини шакллантириш зарурлигига алоҳида эътибор қаратди. Шундан келиб чиқиб «Ҳомийлик тўғрисида"ги қонун лойиҳаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан Олий Мажлис Қонунчилик палатасига тақдим этилди. Мазкур қонун устида парламент қуйи палатасининг Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси иш олиб борди. Янги қонунни тайёрлашда хорижий давлатлар, хусусан, Россия Федерацияси, Германия, Австрия, Белгия, Буюк Британия, Дания, Ирландия, Испания, Италия, Нидерландия, Португалия, Франция ва Молдава каби ўндан ортиқ давлатларнинг қонунчилик тажрибалари, шунингдек, МДҲ давлатларининг "Меценатлик ва ҳомийлик фаолияти тўғрисида"ги намунавий қонуни эътиборга олинди.

Қонун лойиҳасини ишлаб чиқишда қўмита аъзолари эътиборларини ҳомийлик фаолиятини ҳуқуқий тартибга солиш ва унинг мақомини белгилаш, ҳомийлик ташкилотларини ташкил этиш, давлат ҳокимияти, бошқарув органлари томонидан уни қўллаб-қувватлаш ва ривожлантиришни таъминловчи зарур ташкилий-ҳуқуқий шароитларни ҳамда иқтисодий ва молиявий механизмларини яратишга қаратдилар.

Дастлаб бу масала депутатлар муҳокамасига киритилиб, юздан ортиқ таклиф ва мулоҳазалар билдирилди. Кейин қўмиталарда, уларнинг қошида ташкил этилган экспертлар иштирокидаги йиғилишларда, шунингдек барча партияларнинг фракцияларида давлат ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, ҳуқуқшунослар, мутахассислар, олимлар ўртасида кенг муҳокама қилинди, улардан тушган таклиф ва мулоҳазалар, қонунни такомиллаштириш мақсадида вазирлик ва идораларнинг, давлат, жамоат, нодавлат нотижорат ташкилотлари тизими ходимларининг фикри ҳам инобатга олинди. Муҳокама жараёнида икки марта илмий-амалий семинар, 5 та давра суҳбати, йигирмадан ортиқ қўмита йиғилиши ўтказилди. Шундан кейин 4 боб 23 моддадан иборат "Ҳомийлик тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни қабул қилинди. Шу боис уни қонунчилик ва ижроия ҳокимияти ҳамда кенг жамоат ташкилотлари ходимларининг ижодий маҳсули деб ҳисобласа бўлади.

Энг кўп мунозарали бўлган модда – бу "Ҳомийлик субъектларига бериладиган имтиёзлар" деб номланган 15-моддадир. Мамлакатимизда олиб борилаётган ислоҳотларнинг асосий тамойилларидан бири — аҳолининг ижтимоий ҳимояси бўлганлиги боис ҳомийлик ва хайр-саховат ишларига Фуқаролик, Божхона ва Солиқ кодексларида белгиланган ваколатлар доирасида, шунингдек, Президентимиз фармонлари, Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари ва бошқа қонун ҳужжатлари билан имтиёзлар белгиланган.

Қонунлар тез-тез ўзгариши мумкин эмас, балки такомиллаштирилиши лозим. Шу боис мазкур меъёр бўйича қонун моддасини шакллантиришда ҳомийликнинг ихтиёрийлик ва беғаразлик тамойили асос қилиб олинди ва 15-модда мазмун жиҳатидан кенг, ҳажм жиҳатдан қисқа қилиб "Ҳомийлик субъектларига қонун ҳужжатларига мувофиқ имтиёзлар берилади" деб ёзиб қўйилди.

4-моддада ҳомийликнинг мақсади белгиланиб, ҳомийлик фуқароларни ижтимоий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш ва ҳимоя қилиш, аҳолининг ижтимоий жиҳатдан муҳофаза қилинмаган ва кам таъминланган тоифаларининг моддий аҳволини яхшилаш, ўз жисмоний ва интеллектуал хусусиятлари, бошқа ҳолатлар сабабли мустақил равишда ўз ҳуқуқларини амалга ошира олмайдиган ҳамда қонуний манфаатларини ҳимоя қила олмайдиган ишсизлар, ногиронлар ва бошқа шахсларни реабилитация қилиш меъёрлари ўрин олди. Халқлар ўртасида тинчлик, дўстлик ва тотувликни, оиланинг жамиятдаги нуфузи ва ролини мустаҳкамлаш, оналик, болалик ва оталикни ҳимоя қилиш, таълим, фан, маданият, санъат, маърифат соҳасидаги фаолият, шунингдек, шахснинг маънавий камол топиши, касалликлар профилактикаси ва фуқаролар соғлиғини сақлаш соҳасидаги фаолияти, шунингдек, соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш, фуқароларга маънавий-руҳий ёрдам кўрсатиш, жисмоний тарбия ва спорт соҳасини ривожлантиришга кўмаклашиш, экология, саноат ҳалокатлари ёки бошқа ҳалокатлар оқибатларини бартараф этиш, бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олишга тайёрлаш, террорчилик ҳаракатлари, ёки бошқа ҳалокатлар натижасида жабрланганларга ёрдам кўрсатиш, маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва бошқалар ҳомийликнинг мақсадлари қилиб белгиланди.

Қонунда тижорат ташкилотлари, сиёсий партиялар ва ҳаракатларга пул маблағлари ҳамда бошқа моддий маблағлар бериш, ўзга шаклда ёрдам кўрсатиш, уларни қўллаб-қувватлаш ҳомийлик ҳисобланмаслиги, шунингдек, сайловолди ташвиқоти ва референдумга қўйилган масалалар бўйича ташвиқот мақсадида ҳомийлик қилиш ва қонунларга зид бўлган бошқа ҳар қандай фаолиятни ҳомийлик воситасида қўллаб-қувватлаш таъқиқланиши белгилаб қўйилди.

Ҳомийларга ҳомийликни юридик ва жисмоний шахслар ихтиёрий равишда ва якка тартибда ёки бирлашиб, ҳомийлик ташкилотини ташкил этган ёки этмаган ҳолда амалга ошириш, ўз хайрияларидан фойдаланиш мақсадлари ва тартибини белгилаш ҳуқуқи берилди. Бундай ташкилотларнинг ташкилий-ҳуқуқий шакли, мол-мулки, уни шакллантиришнинг манбаалари ва ундан фойдаланиш, ҳомийлик дастури, ҳомийлик ташкилотини қайта ташкил этиш ва тугатиш ҳақидаги нормалар қонуннинг иккинчи бобида батафсил ёритилган. Учинчи боб 6 моддадан иборат бўлиб, унда ҳомийлик субъектларига давлат томонидан бериладиган кафолатлар, давлат томонидан қўллаб-қувватлаш, имтиёзлар, ҳомийлик субъектлари устидан амалга ошириладиган назорат, шунингдек, халқаро ҳамда чет эл фуқароларининг, фуқаролиги бўлмаган шахсларнинг, халқаро ва чет эл ташкилотларининг Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги ҳомийлик фаолияти борасидаги ҳуқуқлари белгилаб берилди.

Бир сўз билан айтганда, Ўзбекистон Республикасининг "Ҳомийлик тўғрисида"ги Қонуни икки палатали парламент фаолияти давридa қабул қилинган янги қонун ҳисобланиб, у халқимизнинг ижтимоий ҳимояга муҳтож бўлган қатламларига беминнат ёрдам кўрсатиш баробарида инсон манфаатларини таъминлаш, қадр-қимматини улуғлаш, миллатимизнинг инсонпарварлик, меҳр-мурувватлилик ва ҳамжиҳатлик каби анъаналарининг ҳаётимизда қарор топа бораётганлигидан далолатдир.

Жума ЧОРШАНБИЕВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати,
"Миллий тикланиш" демократик партияси фракцияси аъзоси.

Фаолларимиз

ЯХШИЛИКНИ БИЛГАН ФАЗИЛАТ ЙИГИТ

Комилжон тун ўз пардасини борлиққа ёйган маҳали Гулистонга кириб келди. Шаҳар чароғон эди. У бугун ҳар қачонгидан ҳам толиқди. Бироқ, руҳи тетик. 15 гектар ерга экин-тикин қилишаяпти. Бу ишларни тугатиш учун роса тер тўкишди. Баҳорда бир кун ҳам ғанимат, ахир. Юмуш билан бир хонадонга борганди. Кун бўйи ўшалар хаёлидан кетмади. Кенг ҳовли, анчагина томорқалари ҳам бор экан. Аммо ҳеч нарса экилмаган. Бир туп мевали дарахт у ёқда турсин соя ташлайдиган дарахт ҳам йўқ. Кун чошгоҳ бўлганига қарамай ҳовлида ҳеч ким кўринмайди. Анча пайт чақириб турди. Бир маҳал уйқули кўзларини ишқалаб ўн етти ёшлардаги йигит чиқиб келди. Сўнгра биринкетин катта-кичик унда-бунда кўриниб қолди. Комилжон беихтиёр отасини эслади. Отаси ҳамиша барвақт туради. Болаларини ҳам шунга ўргатган. "Эрта турганга ризқ барокатли бўлади", — дейди доим.

Комилжон қаршисидаги йигитга қараб афсусланиб кетди. "Шунча ухлайсизларми?" деб юборди.

— Кечаси компьютерхонада кўп ўтириб қолибман, — деб уйқусиради йигитча. Комилжон ўзининг айнан шундай ёшдаги чоғини эслади. Зарур бўлган бир-икки сўмни отаонасидан сўрашга ийманарди. Яқин атрофдаги зовурлардан қундуз ушлаб терисини сотарди. Шу алфоз телпак тикадиган бир киши билан танишиб қолди. Унга "ҳунарингизни ўргатинг" деб туриб олди. Уста эса қанча шогирд олган бўлса, ҳаммаси меҳнатга чидамай ташлаб кетганини айтиб "сен ҳам чидамайсан, яхшиси қўй уринма" деди. Комилжон эса қайтадиганлардан эмасди. Ниҳоят, уста уни шогирдликка олди. Неча бор қўлига игналар санчилди, аччиқ-тизиқ гаплар эшитишга тўғри келди, у барига чидади, ҳаракат қилди, интилди. Бир куни уста: "Сен ҳам бошқалардек ишни ташлаб кетасан деб ўйлагандим. Бардошли экансан. Бунинг устига уқувли, меҳнаткашсан, ҳеч қачон кам бўлма" деб олқишлади.

Комилжон тадбиркорликка илк бор ўшанда қўл урган эди. 1989 йили телпак тикиш цехини очди. Ўша йиллари олий ўқув юртида талаба эди. Ҳам ўқирди, ҳам ярим тунга қадар телпак тикарди. Мавсумда тиккан телпаклари уч юзтагача етарди. Оилада акалари ҳам, укалари ҳам ўзларига иш топиб олишарди. Сира бўш вақтлари бўлмасди. Фақат озроқ вақт топиб спорт билан шуғулланишарди. Мана, эсини танибдики, уларнинг ҳаёт тарзлари шу. Бўш вақт йўқ. Шундан бўлса керак, бекорчини кўришга тоби йўқ. Тану жони соғ одам ҳаракат қилса, тер тўксa, ҳеч қачон муҳтож бўлмайди, деб ўйлайди ва ўзи буни ҳаётда бошидан ўтказаяпти.

Комилжон ана шу ўйлар билан жонажон гўшаси — "Аҳиллик" маҳалласидаги уйига етиб келди. Машина овозини эшитиб болалари югуриб чиқишди. Учала ўғлини бир-бир бағрига босаркан онасининг кўнглини хотиржам қилишга шошилди.

— Келдингми, болам? — унинг саломига алик оларкан Малика опа сўради. — Бугун кеч қолдинг?

— Аввал иссиқхонага ўтдим. У ерда отам ҳамма юмушга бош-қош. Ишчиларга барча нарса етарли экан. Кейин фирмага тегишли бир-икки ишларни бажариб Оқолтин туманидаги даламиздан хабар олишга бордим. Бугун роса ишлабман, роса йўл юрибман.

— Омадингни берсин болам. Тану-жонинг соғ бўлсин, сира кам бўлма, — алқайди она фарзандини, — бор, овқатланиб ол.

Бу орада турмуш ўртоғи Дилафрўз бор топганини дастурхонга қўйган бўлади. Комилжон ҳамиша ота-онасини суюнтиришни хоҳлайди. Уларнинг дуосини олгиси келаверади. Айнан уларнинг дуоси билан кўкараётганини, унибўсаётганини ҳис қилади. У Гулистон давлат университетининг икки факультетини — жисмоний тарбия ва иқтисодиёт факультетини битирган. Талабалик йиллари доимо олдинда бўлишга интиларди. Спортнинг кураш тури билан жиддий шуғулланиб доимо мусобақаларда ғолибликка эришарди. Эсида, университетга ота-онасини чақиришганди. Ўшанда деканлари ректорнинг раҳматномасини топширраркан "Шундай фарзанд ўстирганингиз учун минг раҳмат сизларга. Ўғлингиз ўқишда ҳам, жамоат ишларида ҳам, пахта йиғим-теримида ҳам, одоб-ахлоқда ҳам ҳаммага ўрнак. Фарзандимнинг шундай бўлишини мен ҳам жуда хоҳлайман" деган экан. Ота-онаси анча пайтгача ана шу гапларни айтиб қувониб юришди. Комилжон ота-онасини доимо ана шундай қувонтиргиси келади. Бу хислат акалари Аҳмад, Баҳодир, укалари Камолиддин, Зокирларга ҳам хос. Шунинг учун ҳам улар маслаҳатлашиб, ота-онасига уй қуриб беришди.

— Ҳаммамизнинг олий маълумотли, ҳунарли, оилали бўлишимизда умрини, саломатлигини бахш этган меҳрибонларимиз учун ҳар қанча хизматда бўлсак кам, — дейишади уларнинг ҳар бири.

Ҳозир Комилжон Маматқулов 31 ёшда. У "Миллий тикланиш" демократик партияси аъзоси. Тадбиркорлик ишларини йўлга қўйиб 32 иш ўрни яратди. "Дилшод-Акмалҳамкор" фирмаси раҳбари. Оқолтин ва Гулистон туманларидан ер олиб, полиз ва сабзавот маҳсулотлари етиштиради. Даромад меҳнатга яраша. Саховат эса беқиёс. Турли хайрли тадбирлар ўтказишда ҳомийлик қилишни Комилжон яхши кўради, олқиш олгиси келади, дуо олгиси келади. Унинг яхши кўрган сатрлари:

Ҳаёт мушкул, бордир, ёз, кузи, қиши,
Ўтиб бормоқдаман баридан омон,
Билсам, бунга сабаб кўпнинг олқиши,
Сизнинг дуоингиз экан отажон.

У ота-онасининг, қариндош, дўсту ёрларининг олқиши билан кўкараётганини, омадга ошно бўлаётганини яхши билади. Шунинг учун ҳам яхшиликни яқинларидан бошлайди. Кимнинг қўли юпқароқ, кимнинг моддий томондан озгина муҳтожлиги бор, ўзи билиб ҳамиша ёрдамга шошилади. Бироқ, доимо бу ишлари камдек туюлаверади.

Қуёш ҳар куни ётоғига бош қўяр экан, ер юзидаги мавжудотларга қарата: "Менинг хизматимдан рози бўлинглар, сизларга яхши хизмат қилолдимми, йўқми рози бўлинг. Зеро, эрта яна дийдорлашиш бор-йўқлигини яратган билади" дея рози-ризочилик сўраркан. Ҳаммага баравар нурини сочиб сахийлик қилган қуёш ана шундай деркан. "Бизлар-чи?" ўйлайди Комилжон, "Қуёшнинг бир "йилт" этган заррачасичалик эл-юрт, Ватан учун яхшилик қила олаяпмизми, унга ўхшай олсак қанийди".

Назаримда, кўнглида ана шундай ўйи, саволи бор инсон ёмон одам эмас. Яхшиликни соғиниб, қидириб яшаётган инсон комиллик сўқмоқларида илдам бораётганлардан бири. Ҳадисларда айтилишича, инсон исмига монанд бўлмагунча ҳаётдан кетмас экан. Умри давомида исми жисмига мослашиб боравераркан.

Гулистондаги минглаб уддабурон, тадбиркор йигитлардан бири Комилжон Маматқулов ҳақида айтганларимиз ҳозирча шу. Комилжон яна улкан ишлар қошида турибди. Бу ҳақда эса келаси сафар.

Маматқул БОЗОРБОЕВ.

Таълим ва ислоҳот

БУНДА ЁШЛАР ТОПАДИ КАМОЛ

Бугун мактаб билан хайрлашаётган йигит-қизлар олдида ҳеч қандай муаммо йўқ. Улар ўзи хоҳлаган касбни эгаллаши учун истаган коллежига кириб ўқиши, лицейларда билимини янада чуқурлаштириши мумкин. Юртбошимизнинг ёшлар тақдирига бўлган алоҳида эътибори ва ҳукуматимизнинг уларга яратиб бераётган қулайликлари боис йигит-қизлар ҳаётдан ўзларининг муносиб ўринларини топмоқда. Уларга мамлакатимизда кейинги йилларда барпо этилган бир-биридан кўркам, замонавий ўқув муассасаларининг эшиклари ҳамиша очиқ.

Кўпчилик ғаллаоролликлар тумандаги ижтимоий-иқтисодиёт коллежида ўқишни маъқул кўришмоқда. Шу жумладан, Жиззах ва Самарқанд вилоятларидаги ёшлар ҳам шу коллежни танлашаяпти. Ўтган йили фойдаланишга топширилган ва бугунги кунда 8 та мутахассислик бўйича 420 нафар ўқувчи илм олиб, ҳунар ўрганаётган бу ўқув юрти ҳақиқатдан ҳам одамнинг ҳавасини келтиради. Ундаги бир-биридан кўркам ўқув ва лингофон хоналари, компьютерлаштирилган синфлар, лабораториялар, ахборот-ресурс маркази ва спорт залини томоша қилиб, болаликка қайтингиз, шундай кошоналарда ўқигингиз келиб қолади. 37 нафар ўқитувчини бирлаштирган педагогик жамоанинг қувончи ҳам чексиз. Ахир, бундай таълим муассасасида ишлашнинг гашти ўзгача. Нигора Ботирова, Икром Равшанов, Қизларсара Норматова, Элмира Мусина, Мардон Ҳазраткулов каби тажрибали мураббийлар айниқса, ёшлар камоли учун сидқидилдан меҳнат қилишмоқда.

Уларнинг саъй-ҳаракатлари эса катта самара бермоқда. Масалан, Бахмал ва Ғаллаорол туманларидаги коллежлар ўртасида ўтказилган "Энг яхши китобхон" минтақавий кўрик-танловида коллеж ўқувчиси Севара Мирзаева иккинчи ўринни олди. Мадина Холмуродова эса Зулфия номидаги давлат мукофотининг вилоят босқичида иштирок этишга йўлланмани қўлга киритди. Умид Абдураҳмонов билан Дилмурод Шерматовнинг "Ғаллаорол" футбол жамоаси сафида тўп сураётганлиги ёшлардаги катта қизиқиш ва интилишларни ифодалаб турибди.

— Мен ҳуқуқшунослик йўналишида ўқийман, — дейди Насиба Умарова. — Коллеждаги қулай шароит ва имкониятлардан доимо мамнунмиз. Яхши ўқиб, эгаллаган касб-ҳунаримиз билан бу ғамхўрликларга амалий жавоб берамиз.

Ҳа, ҳозир кўпчилик ёшлар шундай орзу ҳавас билан таълим олишмоқда, ҳунар ўрганишяпти.

— Бу йил ҳуқуқшунослик, хўжалик ҳуқуқи, маъмурий ҳуқуқ, ҳуқуқни ҳимоя қилиш, банк иши, солиқ ва солиққа тортиш, бошланғич таълим, компьютер, офис жиҳозларини таъмирлаш ва созлаш мутахассисликлари бўйича 480 нафар йигит-қиз ўқишга қабул қилинади, — дейди Ғаллаорол ижтимоий-иқтисодиёт коллежи директори Икром Равшанов. — Ўқув масканимиз бахтиёр ёшлар билан доимо чароғон. Бу бизга мамнунлик бағишлайди. Ахир, ёшлар камоли юрт жамолига айланган мамлакатимизда шу олижаноб мақсадга хизмат қилишдан ҳам ортиқ бахт борми.

Рустам АҲМАДАЛИЕВ.
Суратларда: коллеж ҳаётидан лавҳалар. ®

Истиқлол берган имкон

«ГУЛСУМ» ИЛГАРИГА ИНТИЛМОҚДА

Тулпор азал-азалдан халқ оғзаки ижодида, эртаклару достонларда шижоат, омад тимсолида келади. «Гулсум» хусусий кичик корхонасининг рамзида ҳам юқорига интилаётган тулпор акс эттирилган. Корхонанинг фаолияти билан танишар эканмиз, яхши ният билан амалга ошаётган ишларнинг гувоҳи бўлдик.

Андижон туманидаги «Гулсум» хусусий кичик корхонаси ўз ишини 1996 йилда 5 нафар иш ўрни ва нефть маҳсулотларини сотиш билан бошлаган эди. Айни кунда корхонада 76 нафар киши хизмат қилмоқда. Тайёрланаётган маҳсулотларнинг сони ҳам ошган. Пойабзал ишлаб чиқариш учун резина елими, қора лак бўёғи, калиш, юмшоқ ўриндиқлар учун паралон, болалар кийимлари учун трикотаж каби 6 турдан иборат маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Корхонанинг иқтисодий кўрсаткичлари ҳам ўсиб бораяпти.

Элимизда азал-азалдан яхши бир анъана бор. Қурби етган киши юртдошларининг корига ярашга ҳаракат қилади, боғ яратади, кўприк, йўл қуради, ариқ очади. Эҳсоннинг, мурувватнинг эса катта-кичиги бўлмайди. Бу йилнинг Ижтимоий ҳимоя йили деб эълон қилингани ҳам ана шу эзгу анъаналарнинг бардавомлигини таъминлаш учун қўйилган замин десак, тўғри бўлади. Бу борада «Гулсум» корхонасининг кам таъминланган оилалар, ногиронларга, соғлиқни сақлаш ҳамда маориф соҳаларига кўрсатаётган ҳомийлик ёрдамлари эътирофга сазовордир. Масалан, Андижон туманидаги Қуйганёр академик лицейи ва Избоскан туманидаги 8-махсус интернат гимназияси доимий ҳомийликка олиниб, маблағ ажратилади. Избоскан туманидаги кўчаларга 3 километр масофага асфальт ётқизилди. Ногиронлар жамиятига эшитиш мосламалари, вилоят соғлиқни сақлаш бошқармасига тиббий анжомлар сотиб олиш, кам таъминланган оилалар фарзандларининг шартнома асосида таълим олишлари ҳамда моддий ночор шароитдаги бемор инсонларни даволаш масканларига юбориш масалаларида ғамхўрлик ёрдамлари кўрсатилди.

«Гулсум» корхонасининг яна бир ибрат қилиб кўрсатса арзийдиган жиҳати бор. Бу борада корхона раҳбари Тоҳиржон Толипов шундай дейди:

— Халқимизга хизмат қилиш, ҳукуматимиз томонидан амалга оширилаётган ислоҳотларда фаол иштирок этиш бизнинг асосий вазифамиз. Корхона қошида «Гулсум» кикбоксинг спорт клубига асос солинди. Бундан мақсад спортнинг мазкур турини ривожлантириш, ўсиб келаётган ёш авлодни соғлом вояга етказиш, уларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш, турли зарарли оқимларга кириб кетишларининг олдини олишдир. Ҳозир клубда 70 нафар йигит-қиз спорт билан шуғулланиб келмоқда.

Бу клуб ёшларнинг спорт мактабига айланган. Ўтган қисқа даврда бу ердан бир қатор моҳир спортчилар етишиб чиқди. Жумладан, Зариф Тўрабоев 2005 йилда Жаҳон чемпиони, Сардор Тўрабоев Осиё чемпиони, Одил Маҳмудов 2006 йилда Жаҳон чемпиони, жорий йилда Сойиб Искандаров, Қувонч Шукуров ва Умар Умрзоқовлар Ўзбекистон чемпионлари бўлишди.

«Гулсум» хусусий кичик корхонаси Президент соврини учун ўтказиладиган анъанавий «Ташаббус — 2007» кўрик-танлови республика босқичида иштирок этиб, ўз маҳсулотларини намойиш қилди.

Нилуфар РАИМОВА,
ЎзДЖТУ Халқаро журналистика факультети талабаси.

Қарор ва ижро

МАҚСАД – СОЛИҚ ИНТИЗОМИГА РИОЯ ҚИЛИШ

Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йилни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ҳамда 2007 йилда иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган мажлисида Юртбошимиз ўз маърузасида давлат ва солиқ хизмати фаолиятига жиддий баҳо бериб, эришилган ютуқлар ва камчиликларни рўй-рост айтиб ўтди.

Унда қўйилган масалаларни собиткадамлик билан бажариш бўйича наманганлик солиқчилар ҳам алоҳида тадбирлар белгилаб, унинг ижросини таъминлашга ҳаракат қилмоқдалар. Буни туманимиз мисолида ҳам кўриш мумкин. Маънавият машғулотларида, солиқ тўловчилар билан мулоқотларда Президентимиз томонидан белгиланган устувор йўналишлар — иқтисодиётнинг барқарор ва мутаносиб суръатларда ўсиши ҳамда таркибий ўзгаришлар ва модернизациялашни таъминлаш, солиқ сиёсатини янада эркинлаштириш, хусусий бизнес учун зарур бўлган барча шароитларни яратиш, давлатнинг иқтисодиётдаги иштирокини изчил камайтириб бориш ҳақида шарҳлар бериб боряпмиз.

Туман ҳокимлигида илмий-амалий семинар ўтказилди. Юқоридаги вазифаларнинг ижросини тўла таъминлаш учун кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларида қисқа муддатли малака оширишни ташкиллаштириш, рақобатбардош маҳсулот тайёрлаш учун малакали кадрларни жалб этиш, Ижтимоий ҳимоя йилида кам таъминланган аҳоли қатламига моддий ёрдам беришни кучайтириш вазифаси қўйилди.

Жорий йилда солиқ сиёсатини бундан-да эркинлаштириш жадал давом эттириляпти. Даромад солиғи ставкалари 12 фоиздан 10 фоизга, кичик бизнес субъектлари учун ягона солиқ тўлови ставкаси эса 13 фоиздан 10 фоизга, ягона ижтимоий тўлов ставкасини 24 фоизгача камайтириш режалаштирилган. Туманимизда жами рўйхатдан ўтган юридик корхоналар 1760 тани ташкил этади. Шундан ишлаётгани салкам 1700 та. Ўтган йилги натижалардан қониқиш ҳосил қилиш мумкин. Пенсия, йўл, мактаб таълимини ривожлантириш жамғармалари бўйича белгиланган режаларни муваффақиятли уддаладик. Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 5 августдаги 280-сонли қарорида келиб чиқиб ўтказилган текширишлар жараёнида 5 ҳолатда назорат-касса машинасидан фойдаланилмаётганлиги аниқланди. 22 ҳолатда эса жиноят аломатлари борлиги аён бўлди.

Жорий йилнинг ўтган даври мобайнидаги таҳлиллар шуни кўрсатадики, ҳозирда тумандаги тадбиркорлик фаолияти билан машғул 100 нафарга яқин жамоа ички бозорни тўлдириш учун амалдаги қонунларга мувофиқ рўйхатдан ўтиб, низом бўйича ўз маблағи эвазига четдан маҳсулот олиб келиб, чакана савдо билан шуғулланмоқда.

Нурмирза ҲОЖИЕВ,
Уйчи туман давлат солиқ инспекцияси бошлиғи.

Шаҳар кенгашларида

ҒОЛИБЛАР ТАҚДИРЛАНДИ

ЎзМТДП Термиз шаҳар кенгаши ташаббуси билан 19-ихтисослаштирилган мактаб-интернатида "Келажакда ким бўлмоқчисиз?" мавзуида иншолар кўрик-танлови ўтказилди.

Танловда Сабоҳат Нурмуродова ғолибликни қўлга киритди. Кейинги ўринларга Умида Сувонова, Мафтуна Хурсандова, Суннатилла Ортиқовлар лойиқ деб топилди. Ғолибларга партиянинг вилоят ва шаҳар кенгашлари томонидан Фахрий ёрлиқлар ва эсдалик совғалари топширилди.

Жуманазар АНОРОВ,
"Миллий тикланиш" мухбири.

«Устоз-шогирдлик» анъанаси давомчилари

Пойтахтнинг «Чимбой-1" маҳалласи ҳудудида касб-ҳунар коллежи очилдию, маҳалла-кўй гавжумлашиб, бамисоли ўзгача руҳ, ўзгача кайфият кириб келди. Айниқса, эрталаб ёш ўспирин ва норасида қизларнинг шодон гурунглашиб ўтишлари, уларнинг одоби, ўзаро ҳурмат-эҳтироми кўрган кўзни қувнатади. Энг муҳими, коллеж жамоаси ва маҳалла аҳли ўртасида ниҳоятда бир меҳрли, оқибатли муносабат ўрнатилдики, бунда биринчи навбатда коллеж директори, педагогика фанлари номзоди Ҳасан Йўлдошевнинг хизматлари назарга тушди.

ҲАМ МУРАББИЙ, ҲАМ ОЛИМ

Маълумки, таълим-тарбия соҳасининг ўзига хос сирлари, мураккабликлари мавжуд. Бу касбни танлаган киши интилувчан, янгиликка чанқоқ, тиришқоқ, илм-фанни севадиган бўлсагина минглаб шогирдларнинг ҳақиқий устози даражасига кўтарила оладилар. Чунки тажрибали педагоггина ўқувчиларга сабоқ бериш билан бирга ўз соҳаси бўйича илмий изланишлар олиб боришга улгуради. Ана шундай устоз-мураббийлар билим-тажрибаларини китобларда, илмий мақолаларда баён этиб, бошқаларни ҳам бундан баҳраманд этишдан чарчамайдилар.

Ҳасан ака бу борада ҳам касб-дошлари, сафдошлари орасида кўпчиликка намуна бўла олдилар.

Ҳам устоз, ҳам мураббий, ҳам олим бўлган Ҳ. Йўлдошев устоз ва шогирд анъаналари мавзуида илмий тадқиқот ишларини олиб бориб, бу соҳада ўзига хос тажриба мактабини яратди. Заҳматкаш олимнинг узоқ йиллар мобайнида олиб борган илмий-амалий кузатишлари, таҳлил ва тадқиқотлари "Устоз-шогирд одоби" номли китобда мужассамлашди ва китобхонлар қўлига етиб борди. У кишининг соҳага оид ўқув-услубий ҳамда илмий-оммабоп қўлланмалари, рисолалари, миллий ҳунармандчилик машғулотлари учун тузган дастурлари ҳам янги нашрда ифодасини топди.

Бундан ташқари, муаллифнинг турли йилларда нашр этилган устоз-шогирдлик анъаналарини давом эттиришга оид методик тавсиянома ва қўлланмалари, шунингдек, "Маънавий тарбия ва ривоятлардан фойдаланиш", "Кулолчилик санъати" сингари китоб ва рисолалари ҳам тасвирий санъат, миллий ҳунармандчилик соҳаси вакиллари учун бугунги кунда асосий дастурламал бўлиб хизмат қилаётир. Устоз-наққош, ўқитувчи-рассомлар, талаба ёшлар ҳам улардан унумли фойдаланиб келмоқдалар. Айниқса, Ҳасан Юлдашевнинг 2004 йилда нашр қилинган "Устоз ва шогирд одоби" методик қўлланмасидан касб-ҳунар колежлари ва мактабларда кенг фойдаланилмоқда.

Илм-фан равнақи йўлида жонкуярлик билан иш олиб бораётган олимнинг тажриба мактабидаги ибратли ишлар бугун устозлар ва минглаб ёшлар ҳаётида ўз аксини топаётгани ҳам унинг меҳнати зое кетмаганининг исботидир. Ҳар бир устоз учун шогирдларининг камолини кўриш бахт саналади. Таъбир жоиз бўлса, устоз-шогирдлик анъаналарини давом эттириш ишида фидойилик кўрсатиб келаётган Ҳасан Юлдашевнинг бугун ҳар бир ўқув даргоҳида шогирди бор. Бундай эзгу ишларни амалга оширишида устозга йиллар давомида орттирган бой ҳаётий тажрибалари катта мадад бўлди, албатта.

Келинг, яхшиси, унинг умр йўлига бир назар ташлайлик. У Тошкент давлат педагогика институтини умумий техника фанлари ва меҳнат мутахассислиги бўйича тамомлагач, ишни лаборантликдан бошлади. Ўз ишига талабчанлиги, тиришқоқлигини кўриб, уни ҳунар-техника билим юртига ишга чақиришди. Кейинчалик бу соҳада етарлича билим орттирган тажрибали педагог Политехника касб-ҳунар коллежига директорлик қилди. Ҳозирда эса Тошкент Қурилиш ва миллий ҳунармандчилик коллежини бошқармоқда. У ўрта махсус касб-ҳунар таълими тизими кадрлари малакасини ошириш ва уларни қайта тайёрлаш институтида "Устоз-шогирд одоби" анъаналаридан фойдаланишнинг илмий-услубий асослари" мавзуида номзодлик диссертациясини муваффақиятли ҳимоя қилди. Тиниб-тинчимас олим айни пайтда "Таълим тизимида мутахассислар тайёрлашда "Устоз-шогирд анъаналаридан фойдаланиш назарияси ва методикаси" мавзуидаги илмий тадқиқотини давом эттирмоқда, шунингдек, ўзбек миллий ҳунармандчилигини ўрганиш муаммолари устида ҳам изланмоқда.

Коллеж ҳовлиси, йўлкалари, заллари байрамона безатилган. Ёш ҳунармандлар, чеварлар ўз касб маҳоратлари ила яратган бири-биридан ажиб ашёлар, жиҳозлар кўрган кўзни қувнатади. Бугун коллежда ўзгача руҳ, ўзгача кайфият ҳукмрон – Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси ташаббуси билан "Устоз – отангдек улуғ" мавзуида тадбир ташкил этилган. Устозлар, мураббийлар, пойтахтдаги касб-ҳунар коллежлари домлалари, талабалар, маҳалла оқсоқоллари... директор Ҳасан ака Йўлдошев тиним билмайди. У киши ҳар ишда бош-қош. Ахир тадбир нафақат у кишининг суйган мавзуси, нафақат "Миллий тикланиш" чилар ўз Уставига киритган ҳикматли шиорга бағишланган, балки халқимизнинг азал-азалдан қон-қонига сингиб кетган, ўлмас миллий қадриятига айланган боқий анъанасига – устозни отадек улуғлаш туйғусига бағишланган!

Ҳасан ака Йўлдошев шу борада ҳам "Миллий тикланиш"чиларга камарбаста, ҳамфикр, ҳамкордир. Устоз мураббийнинг барча-барча саъй-ҳаракатлари эса муқаддас бир мақсадга – мамлакатимизда истиқлол йиллларида таълим соҳасида олиб борилаётган ислоҳотларни ҳаётга татбиқ этишга қаратилгандир.

Саидаҳбор БУЛАТОВ,
педагогика фанлари доктори,
профессор.

Сўнгги қўнғироқ

МАКТАБ ЁШЛАРНИ КЕЛАЖАККА КУЗАТДИ

Ҳар ўқув йилининг охирги кунида «Сўнгги қўнғироқ» тадбирини ўтказиш яхши анъанага айланган. Бу кун битирувчи синф ўқувчилари учун, айниқса, унутилмас кундир. Улар мана шу пайтдан эътиборан келажак сари мустақил равишда одим ташлайдилар.

Кечагина биринчи қўнғироқ садолари остида мактаб остонасини ҳатлаган республикамиздаги 642 мингдан ошиқроқ 9-синф битирувчилари таълимнинг кейинги босқичига қадам қўйишса, 229 мингга яқин 11-синф битирувчилари катта ҳаётга йўлланма олишади.

Бугунги кунда юртимизда жами 9773 та таълим муассасаси фаолият кўрсатмоқда. Уларда 5 миллион 700 мингга яқин ўқувчига 450327 нафар педагог ходим таълим-тарбия бермоқда. «Таълим тўғрисида»ги қонун асосида «Кадрлар тайёрлаш миллий дастури» жорий қилингач, таълим тизимида туб бурилишлар юз берди. Ушбу ҳужжатлар билан боғлиқ Мамлакатимиз Президентининг бир неча фармонлари, ҳукумат қарорлари қабул қилиниб, мамлакатимиз таълим тизимида кенг миқёсда ислоҳотлар бошланди. Юртбошимизнинг «2004-2009 йилларда мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умуммиллий дастури тўғрисида»ги Фармони соҳа ходимларига зарур шарт-шароитларни яратиш, таълим мазмуни ва сифатини такомиллаштириш борасида тарихий воқеа бўлди. Уни амалга ошириш учун 1 триллион 200 миллиард сўм маблағ ажратилаяпти.

Дастур асосида 2004-2009 йилларда республикамиз бўйича 325 та мактабнинг бинолари бузилиб, ўрнига янгилари қурилади. 2313 та мактаб капитал реконструкция қилиниб, 3769 та мактаб капитал ва 2069 та мактаб жорий таъмирланади.

Фармоннинг қабул қилиниши мактабларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва узлуксиз таълимнинг ягона тизимини шакллантириш билан боғлиқ мавжуд жиддий муаммоларни бартараф этишга қаратилган асосий эътибор бўлди. Натижада янги мактаб бинолари қурилиб, мавжудлари капитал реконструкция қилинаяпти ва улар замонавий ўқув ҳамда лаборатория ускуналари билан жиҳозланмоқда. Компьютер техникалари, дарсликлар ва ўқув-услубий материаллар билан бойитилаяпти. Шунингдек, таълим стандартлари ва ўқув дастурлари такомиллаштирилди. Ўқитувчиларни қайта тайёрлаш ва малакасини оширишнинг самарали тизими яратилди. Педагоглар меҳнатини рағбатлантиришнинг янги чора-тадбирлари ишлаб чиқилиб, қилинаётган меҳнат эътибордан четда қолмаяпти.

Биргина 2006 йилда республика бўйича жами 1329 та мактабда қурилиш-таъмирлаш ишлари олиб борилди. Жумладан, 62 та янги мактаб бинолари қурилди, 386 та мактаб капитал реконструкция қилинди, 530 та мактаб эса капитал, 344 та мактаб бинолари жорий таъмирланди. Бу ишларга мактаб таълими жамғармаси томонидан жами 207,7 млрд. сўм маблағ сарфланди.

2007 йилда ушбу мақсадларга Мактаб таълими жамғармаси томонидан жами 267 млрд. сўм, шу жумладан, янги қурилишга 43,4 млрд. сўм, капитал реконструкцияга 143,7 млрд. сўм, капитал таъмирлашга 68,7 млрд. сўм, жорий таъмирлашга 11,2 млрд. сўм маблағ ажратиш кўзда тутилган.

Дарҳақиқат, жойларда бунёдкорлик ишлари амалга оширилаётгани билан бирга, барча таълим муассасаларининг замонавий ўқув-лаборатория асбоб-ускуналари, компьютер техникаси, мебель ва спорт анжомлари билан талаб даражасида жиҳозланиши ҳам Давлат умуммиллий дастуридан алоҳида банд сифатида ўрин олган.

Умумтаълим мактабларини малакали педагоглар билан таъминлаш, ўқитувчиларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишнинг самарали тизимини яратиш бўйича ҳам катта ишлар амалга оширилмоқда. Белгиланган тартибда педагогларнинг тоифалари, стажи ва биринчи навбатда таълим олиш эҳтиёжларига мос ҳолда малака оширишнинг турлари ва муддатлари белгиланди. Унда педагог ва раҳбар ходимнинг ҳар 3 йилда бир марта малака оширишдан ўтиши кўзда тутилган.

Ўтган йилнинг январь ойидан бошлаб педагогнинг тоифаси, стажи, касбий тайёргарлигини оширишга бўлган эҳтиёжига мос ҳолда табақаластирилган малака ошириш курслари ташкил этилмоқда.

Халқ таълими вазирлиги тизимида Ижтимоий ҳимоя йили муносабати билан ҳам кўпгина ишлар амалга ошириляпти. «Болалар ҳуқуқлари кафолатлари тўғрисида»ги Қонун ва «Оилавий болалар уйлари тўғрисида»ги Низом лойиҳалари ишчи гуруҳлари томонидан қайта ишлаб чиқилди. Шунинг билан бирга, Меҳрибонлик уйлари ва махсус муассасаларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашга эътибор кучайтирилмоқда. Масалан, 14 та махсус мактаб-интернатларини қуриш, мукаммал реконструкция қилиш, таъмирлаш ва жиҳозлаш учун 4 млрд. сўм ажратилди.

Шерзод АХМАТОВ,
Халқ таълими вазирлиги
Ахборот хизмати ходими.

Иқтисодиётнинг устувор йўналиши

МОЛИЯВИЙ БАРҚАРОРЛИК – ТАРАҚҚИЁТ ГАРОВИ

Бугунги бозор муносабатлари шароитида хўжалик юритувчи субъектларда ишлаб чиқариш жараёнининг молиявий ҳолатини ушлаб туриш, барқарорлигини таъминлаш бўйича мунтазам чора-тадбирларни амалга ошириш муҳим аҳамият касб этади. Корхона носоғлом ишлаб чиқариш шароитида фаолият юритса, унинг келажаги инқирозга юз тутиши муқаррар. Шунинг учун ҳам доимо уларнинг молиявий барқарорлигини таъминлаш фақатгина хўжалик юритувчи субъектларнинг ташвиши бўлиб қолмай, балки бу мақсадга давлат томонидан ҳам зарурий шарт-шароитлар яратилади. Жумладан, Вазирлар Маҳкамасининг 2007 йил 12 февралдаги «2006 йилда республикани ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ҳамда 2007 йилда иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишлари тўғрисида»ги қарорида иқтисодий ночор акциядорлик жамиятларига нисбатан банкротлик механизмини фаоллаштириш таъкидланди. Шунингдек, уларни кейинчалик ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга ҳамда рақобатбардош маҳсулот тайёрлашга йўналтирилган ўрта ва узоқ муддатли инвестиция мажбуриятларини қабул қилиниши шарти билан хусусий инвесторларга сотиш, экспортга мўлжалланган маҳсулотлар ишлаб чиқариш мақсадида модернизация қилиш, техник жиҳатдан қайта жиҳозлаш, замонавий менежментни жорий этишни назарда тутувчи аниқ инвестиция дастурини амалга ошириш чора-тадбирларига алоҳида эътибор қаратилган.

Бозор шароитида қандай хўжалик субъекти барқарор ҳисобланади? Барқарор корхона дебиторлик ва кредиторлик қарздорликларни вужудга келтирмайди, ўз маблағлари эвазига активларига қўйилган маблағ-воситаларни қоплайди ва ўз вақтида мажбуриятлари бўйича жавоб бера олади. Молиявий барқарорликни таъминлашга таъсир этувчи омилларга қуйидагилар киради: ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг мавқеи; мулкнинг ва молиявий ресурсларнинг ҳолати; харажатларнинг миқдори, таркиби ва динамикаси; тўловга лаёқатлилик даражаси; бозордаги мавқеи.

Корхонани иқтисодий барқарорлаштириш ва ривожлантириш учун экстенсив ҳамда интенсив ишлаб чиқариш йўналишларидан фойдаланиш лозим бўлади. Экстенсив имкониятлар ўзида ресурслардан фойдаланиш вақтинанинг ўсишини ифодалайди, интенсив имкониятлар эса фойдаланиладиган ресурслар сифатини такомиллаштиришни ўзида акс эттиради. Юқорида мулоҳаза билдирилган масалалардан келиб чиқиб, корхоналарнинг молиявий барқарорлигини ошириш, унинг молиявий мустаҳкамлигини таъминлаш учун зарур бўлган баъзи таклифларни айтиш жоиз. Масалан, биринчидан, ўз маблағлари манбаларининг заҳиралари молиявий барқарорликнинг воситаси бўлгани учун корхона ўз фаолияти давомида узоқ ва қисқа муддатли мажбуриятлардан фойдаланишни таъминлаши лозим.

Иккинчидан, маблағларнинг нотўғри жойлаштирилиши, уларни ўз вақтида сафарбар қилмаслик натижасида ночор молиявий аҳволга тушиб қолмаслигининг олдини олиш учун корхона инқирозга қарши бошқариш тизимида, молиявий барқарорлаштиришнинг ички механизмларининг кенг ишлатилишига катта эътибор қаратиши зарур. Рентабеллик корхоналар фаолиятининг асосий сифат кўрсаткичларидан биридир. Ушбу кўрсаткичлар меъёрларини доимий равишда таҳлил этиб бориш, уларнинг меъёрий даражаларини сақлаб туриш ва тўғри бошқариш жамоанинг самарали фаолият юритишида муҳим аҳамият касб этади.

Корхонанинг молиявий ва инвестиция фаолиятини жадаллаштириш бугунги кун вазифаси бўлмоғи лозим. Бунга эришиш учун эса қатор тадбирларни амалга ошириш зарур бўлади. Жумладан, юқори ликвидли, бозорбоп, тез сотиладиган маҳсулотлар тайёрлаш, корхона узоқ муддатли манфаатларидан келиб чиқиб ҳамкор жамоаларнинг қимматли қоғозларига сармояларни киритиш, давлат томонидан муомалага чиқарилган қимматли қоғозларга инвестиция киритиш мақсадга мувофиқ бўлади.

Бундан ташқари, корхона молмулкининг, асосий воситаларининг фаолияти билан боғлиқ бўлган турли носозликлар юзага келиши натижасида ишлаб чиқариш жараёнида узилишларнинг юз беришига йўл қўймаслик мақсадида унинг фондларини турли хил хавфлардан суғурталаш йўлга қўйилса, инқирозга учраш ҳолатларини бартараф этиш имкониятлари кафолатланади. Шунингдек, молиявий барқарорлик даражасига тўғри баҳо бериш мақсадида таҳлилий ишларни яхши йўлга қўйиш, бошқарув ҳисобини такомиллаштириш лозимлигини таъкидлаш зарур.

Хулоса қилиб айтадиган бўлсак, корхоналарнинг молиявий барқарорлиги мамлакатимиз иқтисодиётининг жадал суръатлар билан ривожланишини таъминлашнинг муҳим механизми бўлиб хизмат қилади.

Бобур АЛИМЖОНОВ,
Тошкент молия институти
талабаси.

Азамат АҲМАД олган суратлар.

Май ойининг сўнгги ўн кунлиги мактаб битирувчиларнинг байрамига айланди. Қадрдон даргоҳ, меҳрибон ўқитувчи-ю мураббийлар, бирга ўқиган синфдош дўстлар билан хайрлашувга катта ҳаёт остонасидаги ҳаяжонлар уйғунлашиб кетди. Кўнгироқ садолари ёшларни ёрқин келажак томон чорлайди.

Чиноз туманининг Кердара қишлоғидаги 140 ўринли 41- умумтаълим мактабидаги «Сўнгги қўнғироқ» тадбирига мазкур мактабнинг янги биносининг очилиш тантаналари қўшилиб кетди. А. Худойберганов раҳбарлигидаги «ПМК-33» жамоаси томонидан 3 ойда битказилиб, фойдаланишга топширилган бино қурилишига 182 миллион сўм маблағ сарфланди.

Меҳнат фахрийси Дониёр ота Бўриқулов рамзий лентани қирқиб, мактабнинг янги биносини очиб берди.

9-синф ўқувчиси Бейбит Серикбаев ва 1-синф ўқувчиси Маржон Аскарова томонидан сўнгги қўнғироқ чалинди. Тадбир ўқувчиларнинг миннатдорлик сўзлари, куй-қўшиқлар билан жуда файзли ўтди.

Суратларда: тадбирдан лавҳалар.

Кадрлар тайёрлаш миллий дастури-амалда

ЭЛ СОҒЛИГИ — ТУМАН БОЙЛИК

— дейди Муборак тиббиёт коллежи директори Йўлдош АРСЛОНОВ

Бозор иқтисодиёти муносабатларининг шаклланиши мулкчилик турининг ўзгаришига олиб келди. Истиқлолга эришган дастлабки кунлардан бошлабоқ ёшларга таълим-тарбия беришни замон талабига мослаштириш тақозо қилинарди. Негаки, ҳаётимизни яхшилашга, ишлаб чиқаришни юксак даражага кўтаришга фақат етук мутахассисларгина амалий жавоб беришлари мумкин. Бу борада жойларда қандай ишлар амалга оширилаётир? Ҳукуматимиз томонидан қабул қилинган Кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг ҳаётга татбиқ этилишида нималарга эътибор берилаяпти?

Мухбиримиз шу ва шунга ўхшаш саволларга жавоб топиш мақсадида Қашқадарё вилоятидаги Муборак тиббиёт коллежи директори Йўлдош АРСЛОНОВга мурожаат этди.

— Ватанимиз равнақини таъминлашда етук мутахассисларга эҳтиёж катта. Одамларнинг самарали ишлаши, уларнинг мазмунли турмуш кечириши, фаол яшашлари учун саломатликларини сақлаш долзарб масалалардан биридир. Айтинг-чи, тиббий хизмат курсатиш ходимларини тайёрлашда жамоангизда нималарга эътибор берилаётир?

— Аввало, шуни айтиш керакки, давр тараққиётидан орқада қолмасликни ҳисобга олиб, ёшларга энг зарур ихтисосликларни ўргатиб боришимиз шарт. Бизнинг олдимизга қўйилган вазифалар шундан иборатки, келажак ворисларимизга пухта билим бериш билан бирга, уларнинг касбларини профессионал даражада ўрганишларига кенг имконият яратиб беришдир. Шунинг учун бу ерда таълим бераётганларнинг аксарияти малакали мутахассислар бўлиб, улар кўп йиллар давомида турли касалхоналарда катта тажриба тўплаган олий тоифадаги шифокорлардир.

Ўқишга келаётган йигит-қизлар ўзлари хоҳлаган касбни эгаллашлари мумкин. Ахир, келгусида киядиган оппоқ халатга доғ туширмаслик керакда. Маънавий жиҳатдан тарбияланган, миллий қадриятларимизни эъзозлайдиган ёшларгина савобли ишларга қўл уришади. Бунга ота-боболаримиз ўтмишда қолдирган маданий меросларини чуқур ўрганиш натижасида эришса бўлади. Биз айнан шу йўлдан бораяпмиз.

— Коллежда талабалар қайси йўналишлар бўйича таҳсил олишмоқда?

— Ўқув масканимиз Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 1991 йилдаги 1015 буйруғи асосида тиббиёт билим юрти сифатида ташкил этилган. Ушанда билим ли кадрлар тайёрлаймиз. 1740 нафар илмга чанқоқ ёшларга 90 дан ортиқ шифокор-педагоглар

касб сирларини меҳр билан ўргатишмоқда. Ўқувчилар бу ерда олган назарий билимларини устозлари назорати остида ихтисосликлари бўйича турли касалхоналарда амалиёт билан мустаҳкамламоқда. Айниқса, Б. Ширинова (ортопед-стоматолог), У. Бердиев (ҳамширалик ишлари) ўқитувчиларининг бу борадаги ишлари мақтовга арзигуликдир. Улар ёшлар билан ишлашда ҳам барчага ўрнак бўлишаяпти. Шунингдек, касб-ҳунарнинг моҳиятини англаб етишлари учун талабалар зеҳнини ўткирлаштириш мақсадида турли тадбирлар ҳам ўтказилиб турибдики, бунда Р.Чориев, Н. Султонова каби моҳир педагогларимизнинг саъй-ҳаракатлари самарали бўлмоқда.

— Катта ҳаёт остонасида турган ёшларимизнинг жамиятда ўз ўринларини топишлари учун яна нима ишлар қилинаётир?

— Илмий-педагогик кенгашимизда тасдиқланган Низом асосида таълим-тарбия ишлари йўлга қуйилганини айтиб ўтишни истар эдим. Ахборот-ресурс маркази, электрон ўқув адабиётлари билан тўлиқ таъминланган кутубхона бутунлай ёшлар ихтиёрига бериб қўйилган. Айтиш жоизки, 14593 та ўқув дарсликлари, 3613 та бадиий, 702 та сиёсий ва бошқа мавзудаги адабиётлар талабалар савиясини ошириш-да муҳим омил бўлмоқда. Узоқдан келиб ўқиётганлар мушкулини енгил қилиш мақсадида 180 ўринли ётоқхона шай қилинган. У ерда ёшларнинг маданий ҳордиқ чиқаришлари учун барча қулайликлар яратилган. Ҳар бир хона замонавий мебеллар билан жиҳозланган. Маънавият ва маърифат бурчагида даврий матбуот нашрларидан намуналар қўйилган. Бундан ташқари, вилоятдаги олий ўқув юртлари ва республиканинг бошқа турдош коллежлари талабалари ўртасида касбга доир тадбирлар ўтказилиб турибдики, бунда ёшларимизнинг билим савияларининг ўсиб бораётганлигини кўриш мумкин. Бундай ютуқлар, албатта, бизларни қувонтиради.

Эслатиб ўтмоқчиман: ушбу қутлуғ даргоҳни битирган навқирон авлод ўз мутахассисликлари бўйича турли жойларда меҳнат қилишади. Уларни устидаги оппоқ халатга доғ туширмаслик учун ҳалол меҳнат қилишга, қадриятларни авайлаб-асрашга, чуқур илм олишга ва халқимизга беминнат шифо беришда ёрдамларини аямасликка ўргатамиз.

Эл соғлиги — туман бойлик, деган гап бор. Биз бунга ширин сўз — жон озиғи иборасини қўшишни лозим топдик. Демак, орасталик, хушмуомала ва касбий бурчга садоқат ёшларимиз фазилатларига айланиши керак. Шунинг учун, биз — шифокор-педагоглар тиббиётга хизмат қиладиган ўрта техник ходимлар касбини ёшларга сидқидилдан ўргатишга доим тайёрмиз.

Эминжон ЮЛДОШЕВ,
«Миллий тикланиш»
мухбири. ®

Болалар спорти

ЧЕМПИОНЛАР ШУ ДАРГОҲДА ВОЯГА ЕТАДИ

Жиззах туманидаги умумтаълим мактабларида 19 та спорт зали, 37 та футбол, 67 та волейбол, 57 та баскетбол, 64 та қўл тўпи майдонлари мавжуд. Шунингдек, ўтган йили лойиҳа қиймати 167 миллион сўмлик болалар спорт мажмуаси қурилиб, ўқувчилар ихтиёрига топширилди.

Тўгаракларда 12 минг нафардан ортиқ болалар спортнинг ўндан зиёд тури билан мунтазам шуғулланиш имкониятига эга.

Туман болалар ва ўсмирлар спорт мактабида айни пайтда 700 га яқин ўқувчи спортнинг футбол, кураш, эркин кураш, бокс, волейбол, стол тенниси, қўл тўпи каби турлари билан шуғулланишмоқда. Эътиборли томони шундаки, бу ердан ўнлаб чемпионлар етишиб чиққан. Бокс бўйича тўққиз нафар спорт устаси, кураш ва эркин кураш бўйича 6 нафар спорт усталигига номзодлар шулар жумласидандир. Жаҳонгир Сувонқулов, Ўткир Соипов мазкур мактабни битириб, катта спортга йўл олган боксчилардан.

Бокс бўйича мураббий, халқаро тоифадаги ҳакам, "Шуҳрат" медали соҳиби Шавкат Бадалов қўплаб шогирдлар тарбиялаган. Шокир Умаров, Раҳмон Шокиров, Жасур Азимов, Йўлдош Бозоров каби мураббийларнинг шогирдлари ҳам ортиб бормоқда. З. Умрзоқов, Р. Атаев, О. Норқулов, В. Давронов, Ф. Абдуллаевлар кураш бўйича қўплаб мусобақа ва турнирларда совринли ўринларни эгаллаб келишмоқда.

Туманда болалар спортини ривожлантириш борасида қилинаётган ишлар мақтовга арзигуликдир. Ҳар ойнинг охирги шанба куни оммавий спорт куни деб эълон қилинган. Бу тадбирда етти ёшдан етмиш ёшгача бўлган кишилар фаол иштирок этишмоқда.

Бўрибой НОРҚУЛОВ,
"Миллий тикланиш" мухбири.

Танлов

ЭНГ КЕКСА БАХШИ

Халқ ижодиёти ва маданий-маърифий ишлар илмий услубиёт маркази ташаббуси билан ташкил этилган бахши, шоир, оқинлар V-анъанавий кўрик-танловининг Жиззах вилояти босқичи бўлиб ўтди.

Унда Дўстлик туманидан Эгам Абдиев, Зомин туманидан Пиримқул Ҳотамов, зафарободлик Қарсибек Қантўраев, мирзачўллик Нурғали Алимбековлар миллий қадриятлар тарғиботчиси сифатида танлов ғолиби деб топилиб, танловнинг республика босқичига йўлланма олдилар. Яқинда бўлиб ўтган республика босқичида эса Эгам Абдиев энг кекса бахши йўналиши бўйича совриндор бўлди.

Бўрибой НОРҚУЛОВ,
«Миллий тикланиш» мухбири.

Суратда: танлов ғолиби бахши Эгам Абдиев.
Муаллиф олган сурат.

Китобингизни ўқидим

«ИЗЛАГАНИМ БИРГИНА СЎЗДИР...»

Атоқли адабиётшуносларимиздан бири шеърни шарҳлаш гўзал қизнинг кипригини санаш билан баробар, деган экан. Қандай чиройли ва мураккаб ҳолат, ёрнинг узун киприкларини адашмасдан, ҳаяжонланмай санаб бўладими?.. Демак, шеърни таҳлил қилишга уриниш ҳам худди шундай.

Яқин танишим сизга яхши китобни илинаяпман деб, Ҳумоюн (Акбаров)нинг «Кўнглим гули» деб номланган шеърий тўпламини совға қилди.

Шеър нима деган саволга инсоният яратилганидан бери жавоб излаб келади. Аслида, шеър кўнгил дарахтининг гуллаган они эмасмикан? Бу борада шоир тўпламга ном қўйиш борасида ҳам адашмаган кўринади. Умуман, Ҳумоюн ўз шеърларида кўнгилга қайта-қайта мурожаат этади.

Кўнглим излагани биргина сўздир,
Фикр-ла туйғунинг висол манзили.
Ажиб лаҳзалардан қолар шу издир,
Балки дил манзили, балки сўз йўли.

Аслида, инсоннинг борлигини англатиб турувчи восита ҳам сўз бўлса, не ажаб! Яна фикр билан туйғунинг висол манзилидан шеърнинг ҳосил бўлиши, буларнинг барчаси шоир наздида ажиб лаҳзалардан қолган гўзал изга қиёсланади.

Ҳинд юртининг осмонига соғинч тўлган,
Қушлар бўлиб кўрингайдир боққан маҳал.
Жамна мармар пойларини ўпганда ҳам,
Андижондан хабар кутар Мумтозмаҳал.
Соғинчлари юрагимни минг поралар,
Андижонда қурилмаган миноралар.

Ҳиндистонда Мирзо Бобур ва у зотнинг авлодлари томонидан бунёд этилган гўзал обидаларни кўз олдингизга келтиринг. Энди улар муҳташамлигини, виқорини йўқотгандек намоён бўлади. Соғинчнинг, мусофирчиликнинг тимсоли бўлиб туюла бошлайди. Аслида, уларни Бобур ўз юртида бунёд этмоқчи эмасмиди?.. Аммо...

Шоир буларнинг барини биргина мисрада айтмоқчи бўлади:

Мирзосини англолмаган бечоралар,
Андижонда қуролмади миноралар.

Сўзимизнинг аввалини шеър нима деган савол билан бошлаган эдик. Менимча, шеър — кулол пишитиб, тайёрлаб қўйган лойга ўхшайди. Ундан ўқувчи ўзига керакли нарсани ясаб олаверади.

Яхшиси, «Кўнглим гули»ни ўзингиз ўқиб кўринг.

Бир кун айланарман оташин шеърга,
Оҳанг қанотида бир ҳис елурман.
Дўстим, ўйларингга берай деб далда —
Юрагингга меҳмон бўлиб келурман.

Муҳаммад СИДДИҚ.

Жаҳон ҳафта ичида

Мустақил давом эттиради

Эрон мустақил равишда 360 мегаватт қувватга эга атом электростанциясини қуришга киришади. Бу ҳақда мамлакат атом энергияси бўйича агентлик раҳбари ўринбосари Муҳаммад Саиди журналистларга маълум қилди. Унинг сўзларига кўра, Эрон ўн йилдан сўнг мустақил АЭСлар қура оладиган мамлакатлар клубига киради. Таъкидлаш керакки, айни пайтда Бушерда россиялик мутахассислар ёрдамида биринчи АЭСни қуриш ишлари давом эттирилмоқда. Саидининг сўзларига кўра, ушбу станцияни 2008 йил март ойида фойдаланишга топшириш мўлжалланмоқда.

Сайлов куни аниқ

Исроил Кнессети (парламенти) мамлакат президентлиги учун ўтказиладиган сайлов кунини белгилади. «Франс Пресс» ахборот агентлигининг хабар беришича, шу йилнинг 13 июнь куни депутатлар Исроилнинг янги раҳбарини сайлашади. Мамлакатнинг амалдаги президенти Моше Кацавнинг етти йиллик муддати июль ойида ниҳоясига етади.

3 июнга қадар сайловда иштирок этишни хоҳлаган сиёсатчилар ўз номзодларини рўйхатдан ўтказиши мумкин. Кузатувчиларнинг тахмин қилишича, сайловда амалдаги бош вазир ўринбосари Шимон Перес ҳам қатнашиши кутилаяпти.

Кашандалар кўпаймоқда

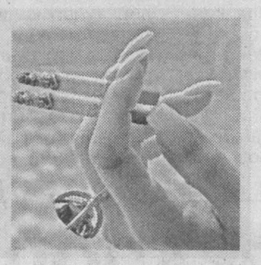

Россия тамаки маҳсулотлари истеъмоли бўйича дунёда биринчи ўринни эгалламоқда. Бу ҳақда журналистларга Россия Давлат Думасининг Соғлиқни сақлаш масалалари бўйича қўмита раиси ўринбосари Николай Герасименко маълум қилди. Унинг қайд этишича, мазкур мамлакат ёшлар ўртасида кашандалар кўпайиб кетиши жиҳатидан ҳам биринчи ўринга чиққан. Тамаки маҳсулотлари ишлаб чиқариш бўйича эса Хитой ва АҚШдан кейин иккинчи ўринда туради. Манбада келтирилишича, охирги ўн йил давомида сигарета ишлаб чиқариш икки баробарга кўпайган. Тамаки маҳсулотлари истеъмоли орқасидан келиб чиққан касалликлар туфайли мамлакатда йилига 250 мингдан 400 мингга яқин одам қурбон бўлмоқда.

Террорчини даволаган шифокор

АҚШ фуқароси шифокор Рафиқ Абдус Сабир «Ал-Қоида» жангарисини даволаганликда айбдор деб топилди. У террорчига ёрдам берган деб ҳисобланмоқда. Рафиқни камида 30 йиллик қамоқ жазоси кутмоқда. 2005 йил май ойида унинг уйига террорчилардан бирини касал ҳолатида олиб келишган. Рафиқ ҳар қандай одамга ёрдам қўлини чўзиш шифокорнинг бурчи эканлигини айтиб, ўзини оқламоқда.

Интернет хабарлари асосида тайёрланди.

ВАТАН — САЖДАГОҲИМИЗ

Она-юртга меҳр-муҳаббат ва садоқат туйғусини ёш авлод онгига сингдириш ўз-ўзидан бўлмайди. Бунинг учун Ватан тушунчасига оид суҳбат ва учрашувлар ўтказиб туриш, савол-жавоб кечалари уюштириш кутилган самарани беради. Тошкент шаҳар ўқувчи ёшлар ижодиёти Маркази томонидан ташкил этилаётган мулоқотлар айнан шу мавзуга қаратилаётгани бежиз эмас.

— "Ватан бизнинг саждагоҳимиз" деб номланган давра суҳбатимизда юзлаб ёшлар қатнашиб, қизғин баҳс-мунозарага киришдилар, — дейди шаҳар ёшларининг "Камолот" ижтимоий ҳаракати услубчиси Л. Малиновский. — Йигит-қизларнинг чинакам юртпарвар бўлиб вояга етаётганликларини ҳис этиб ғурурландик. Бу борада ёшлар билан доимий иш олиб бораётган етакчиларнинг ҳиссалари беқиёс эканини айтишим керак. Улар билан ҳамкорлигимиз ажойиб натижаларни бермоқда.

Ҳа, шаҳардаги кўплаб мактабларнинг етакчилари болалар билан ишлашда фаол, ҳаракатчан. Улар болаларнинг қизиқишлари, кундалик режалари ва келажакдаги мақсадларини билишга интиладилар, кейин шунга кўра ҳар бир бола билан алоҳида суҳбатлар ҳам ўтказадилар. Айниқса, ўқувчи ёшларнинг замонавий билимларни эгаллашдаги саъй-ҳаракати етакчилар назаридан четда қолмайди. Тадбир давомида ана шундай фаол ва ташаббускор етакчилар иштирок этишиб, уларнинг болалар билан ишлашдаги маҳорати тилга олинди.

Пойтахтимизнинг Мирзо Улуғбек туманидаги ўқувчи ёшлар ижодиёти Маркази педагоги Муҳаббат Тўлаганова, 279-мактаб етакчиси Умид Ғафуров, 308-мактаб етакчиси Маҳбуба Нишонбоева, 241-мактаб етакчиси Барно Абдуллабековаларнинг болалар билан ишлаш жараёнидаги фидойилиги юқори баҳоланиб, улар тадбир сўнгида махсус эсдалик совғалари билан тақдирланишди.

Ёшлар — келажагимиз. Шундай экан, уларнинг таълим-тарбияси, қизиқишлари, изланишу мақсадлари биз учун муҳим аҳамият касб этади. Ҳеч биримиз ука-сингилларимиз ҳаётига бепарво бўлмаслигимиз лозим.

Гулчеҳра ЖАМИЛОВА.

КАРМАНАДА ЯНГИ БИНО

Кармана туман молия бўлими бошлиғи Ҳабиба Нарзиева институтни битириб, иш бошлаганига 27 йил бўлди. Ўтган давр мобайнида у соҳани чуқур ўрганди, эл орасида обрў-эътибор қозонди.

Бўлимда асосан ёшлар фаолият кўрсатади. Бу ерда ёш кадрларга эътибор катта бўлиб, уларга ҳар томонлама ғамхўрлик қилинади. Шу боис илгари жамоада тажриба орттирган 40 дан ортиқ ходим бугун халқ хўжалигининг турли соҳаларида фаолият кўрсатмоқда.

Кўҳна Кармананинг Буюк Ипак йўли бўйида қад ростлаган янги туман молия бўлими биноси ҳудудни янада ободонлаштириб юборди.

Бўлим жамоаси Ижтимоий ҳимоя йили муносабати билан ёрдамга муҳтож 11 хонадонни оталиққа олиб, уларга ҳар томонлама ёрдам бериб келмоқда.

Бахтиёр ТЕМУР,
"Миллий тикланиш" мухбири.

Бир йўла уч чақалоқ

РИЗҚИ ҲАМ ЭГИЗ БЎЛСИН

Гулистон туманининг "Боёвут" деҳқон-фермер хўжаликлари уюшмасидаги Ирсолиевлар хонадонида яқинда уч эгизак дунёга келди.

Оиладаги фарзандлар сони бирданига олти нафарга етди, яъни уч қизалоқдан кейин бир йўла уч ўғил кўрган бахтли ота-онанинг қувончу ҳаяжони чексиз эди. Чақалоқлар ҳозир соғлом, дуркун ўсишмоқда.

Шарқона, ўзбекона одатларимизга кўра, оилада чақалоқ туғилса кексаларимиз умри билан, ризқи билан туғилган бўлсин, деб дуо қилишади. Бу гапда ҳикмат кўп. Ана шу дуолар гўдакни бало-қазолардан асраб юради.

Февраль ойининг 28-куни вилоят шифохонасининг туғруқхона бўлимида гулистонлик Шаҳринисо Ирсолиеванинг кўзи ёриди — уч эгизак ўғил дунёга келди. Халқимизда чиллали уйга кирма, деган нақл бор. Шу боис чақалоқларнинг чилласи чиқиш арафасидагина уларни йўқлаб бордик.

Чақалоқлар қишнинг сўнгги кунида туғилиб, баҳор билан юз кўришди.

— Қишлоқ врачлик пунктидаги, тумандаги шифокорларга, айниқса, вилоят туғруқхонасининг доя-ларига раҳмат, — дейди бахтиёр она. — Мен доимо уларнинг назоратида бўлдим. Туғруқхона шифокорларининг жонкуярлиги, ўз вақтида берган ёрдамлари билан чақалоқларимни соғ-омон қўлимга олдим. Улар ўзимнинг соғлиғим учун ҳам астойдил курашишди, бир умр улардан миннатдорман.

Ҳа, туғруқ анча қийин кечди. Ахир, бир вужудда учта митти инсон ўсди, дунёга келди. Туғруқхонанинг 1-доялик бўлими фидойи гинеколог-шифокорлари — Ҳанифа Содиқова ва Маърифат Турдиева операцияни муваффақиятли ўтказиб, она ва чақалоқларни соғ-омон сақлаб қолишди, доя Гулноза Халилова унга парвона бўлди. Ҳаммаси ортда қолди. Эгизаклар туғилган кун туғруқхонада байрам бўлиб кетди. Ҳамма шифокору ҳамширалар, ҳомиладор аёллар, кўзи ёриган оналар уч ўғлонни дунёга келтирган бахтли онани қутлашар, уларга соғлик-омонлик тилашарди.

— Ғайратимнинг уч қизи — уч давлати бор, деб эркалардим бу қизалоқларни. Мана, Худойим бир йўла уч ўғил берди, шукр, умрлари узун, ризқлари бутун бўлсин, илоё, уларнинг, — дейди келиннинг онаси Майрам ая.

Дарвоқе, ҳамма чақалоқларга қандай исм беришганига қизиқади. Икки чақалоққа Ҳасан ва Ҳусан деб исм қўйишди. Учинчисига келганда хушовоз хонанда Оғабек Собировнинг қўшиқларини суйишар экан, шу сабаб чақалоқни Оғабек деб аташди.

Она-болалар туғруқхонадан келган куннинг эртасигаёқ бахтли ота — Ғайрат Ирсолиев меҳнат қиладиган "Чорвадор" фермер хўжалиги раҳбари Эргаш Ортиқбоев оилани қутлагани келди. Ферма номидан битта соғин сигирни бузоғи билан туҳфа қилди.

Туман ҳокими ўринбосари, хотин-қизлар қўмитаси раиси Муҳаббат Бўронова ҳам она-болалардан хабар олгани келди. Боёвут қишлоқ врачлик пункти ҳамшираси Гулчеҳра Давронова чақалоқларга бириктирилган, уларнинг соғлигини мунтазам кузатиб боради.

Ўзбекона бағрикенглик, меҳр-оқибат, саховат тушунчалари ана шундай дамларда билинади. Дарвоқе, эртаси куни "Миллий тикланиш" демократик партияси вилоят кенгаши раиси Маматқул Бозорбоев ва шу партия аъзоси Комилжон Маматқулов бир дунё совға-салом олиб, шу хонадонга чақалоқларни йўқлаб борганларини эшитиб, бунга яна бир карра ишондик.

Холида ПАРДАБОЕВА.

Бу йил оташнафас шоир, хайр-саховат, эзгулик, комиллик, адолат тарғиботчиси Боборaҳим Машраб таваллудига 367 йил тўлди. Шу муносабат билан таниқли қаламкаш туғилиб, ўсган Наманган заминида Машрабхонлик ҳафталиги ўтказилди.

МАШРАБХОНЛИК ҲАФТАЛИГИ

Вилоят марказидаги шоир номи билан аталадиган маданият ва истироҳат боғида Машрабнинг улкан адабий мероси, унинг ёшлар таълим-тарбиясида тутган ўрни ҳақида гапирдилар. Шоир ижодининг ҳали ўрганилмаган қирралари хусусида маъруза ўқилди. Йиғилганлар Машраб музейини томоша қилиш билан бирга, унинг ғазалларига басталанган қўшиқлар, ҳозирги Наманган адабий муҳитининг таниқли намояндалари, жумладан, ёш ижодкорларнинг мушоираларини завқ билан тинглашди.

Шунингдек, "Миллий тикланиш» демократик партияси вилоят кенгаши билан ҳамкорликда Наманган давлат университетида ҳам илмий-амалий анжуман бўлди. Наманган шаҳридаги Санъат коллежида ўтказилган «Назмий наволар» номли адабий-мусиқали кеча ҳам кўтаринки руҳда ўтди. «Наврўзи ажам», «Келибдур», «Ёронлар», «Кўринг», «Кўрсат жамолинг, мастоналарга» каби қўшиқлар дилларни яйратди.

Машрабхонлик кунлари маҳаллалар, қишлоқлар, ўқув юртлари, ахборот-ресурс марказлари, кўпгина меҳнат жамоаларида ҳам бўлиб ўтди.

Оқилхон ДАДАБОЕВ.

Тошкент шаҳридаги "Назокатли аёллар" маркази тугатилади. Даъволар бўйича эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида қуйидаги телефон рақамига мурожаат қилиш мумкин: 144-69-92.

«Миллий тикланиш» газетасига реклама ва эълонлар қабул қилинади.
Матбуотчилар кўчаси 32-уй. 501, 502-хоналар.
Телефонлар: 136-58-73, 133-67-51.

Газетанинг навбатдаги сони 8 июнь куни чиқади.

Муассис: «Миллий тикланиш» демократик партияси

Миллий тикланиш
ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТА

Бош муҳаррир вазифасини бажарувчи
Ҳосил КАРИМОВ

ТЕЛЕФОНЛАР:
Қабулхона — 133-67-51. Бўлимлар — 136-58-73.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй
® - Тижорат материали

Газета тахририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.
Босишга топшириш вақти 20.00
Нашр кўрсаткичи — 158

Газета 02 23-рақам билан рўйхатдан ўтган.
Буюртма: Г — 423.
Ҳажми 2 босма табоқ.
Адади 1934
Сотувда эркин нархда

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.
Манзил: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй

2 3 4 5 6

Босишга топширилди 21.00